

Koncepce rozvoje Institutu pro kriminologii a sociální prevenci na léta 2010 - 2015

1. Identifikace výzkumné organizace

Název : Institut pro kriminologii a sociální prevenci
Právní forma : Organizační složka státu
IČO : 48136841
DIČ : nemá DIČ
Sídlo : Praha
Kraj : Praha
Okres : Praha 5
Obec : Praha 5
Ulice : náměstí 14. října 12
PSČ : 150 21
e-mail : iksp@iksp.justice.cz
www : www.kriminologie.cz

Korespondenční adresa : totožná se sídlem

Statutární zástupce výzkumné organizace :
SCHEINOST Miroslav, PhDr.
Pracovní pozice : ředitel
Telefon : 257104405, 737244338
Fax : 257104403
e-mail: mscheinost@iksp.justice.cz

2. Hodnocení činnosti výzkumné organizace

A. Úspěšně vyřešené projekty v oblasti výzkumu a vývoje v posledních třech letech

V roce 2008 a 2009 byly řešeny a dokončeny následující výzkumné úkoly:

1. Vliv vybraných ustanovení velké novely trestního řádu na průběh trestního řízení
2. Uplatňování prvků probace a mediace v systému trestní justice se zaměřením na účinnost dohledu u osob podmíněně propuštěných
3. Možnosti trestní justice v protidrogové politice
4. Trestní politika a její realizace v oblasti trestní justice
5. Vybrané problémy vězeňství se zaměřením na individuální kriminální predikci vývoje osobnosti pachatele
6. Uplatňování zákona č.218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy s ohledem na vývoj a stav kriminality a sociálně patologických jevů u mládeže a dětí
7. Obrana proti ohrožení společnosti závažnými formami trestné činnosti
 - Trestná činnost cizinců a migrace

- Organizovaný zločin v České republice
- Ekonomická kriminalita
- Terorismus
- Korupce

7. Stav a vývojové trendy kriminality

8. Mezinárodní výzkum obětí trestné činnosti (ICVS)

9. Domácí násilí se zaměřením na špatné zacházení se seniory v rodině

10. Ženy jako pachatelky závažné trestné činnosti

11. Prvovězňení pachatelé trestných činů se zaměřením na problematiku prvovězňených žen a pachatelů nad 40 let

12. Bezdomovectví a bezdomovci jako pachatelé a oběti kriminality

13. Výzkum trestného činu loupeže v Praze

14. Nové možnosti preventivní práce v podmínkách vyšších územně správních celků

Kromě uvedených výzkumných úkolů byly navíc mimo střednědobý plán výzkumné činnosti zpracovány v období 2008-2009 některé další projekty a studie: pro MV například „Informační podpora pro návrh informačních systémů za účelem předcházení trestné činnosti a odhalování latentní kriminality“ (kód VE20072007001) v rámci resortního výzkumu a vývoje MV, Metodika výzkumu „Vnímání korupce“, vyjádření k materiálu Ministerstva vnitra „Koncepce boje proti organizovanému zločinu“, posudky na materiály Odboru prevence kriminality MV ČR, např. „Prevence zadlužování českých domácností s důrazem na sociálně slabé a vyloučené skupiny obyvatel“. Na základě zadání Republikového výboru pro prevenci kriminality a s přispěním finančních prostředků určených na prevenci byla realizována dvě reprezentativní terénní výzkumná šetření zjišťující názory obyvatel na problematiku prevence a dále zkušeností a názory expertů působících v oblasti prevence.

Pro Ministerstvo spravedlnosti byly zpracovány podkladové studie, např. Studie k ukládání trestu obecně prospěšných prací; Struktura ukládaných trestů se zaměřením na ukládání alternativních trestů, zvláště pak na ukládání trestu peněžitého, úspěšnost jeho výkonu, příp. další zkušenosti a podněty s ním spojené; Skladba nezletilých a mladistvých pachatelů trestné činnosti, s ohledem na počet trestných provinění, typy trestných provinění a na opatření za ně ukládaná atd.

Ve spolupráci s Českým statistickým úřadem působí IKSP jako expertní pracoviště pro přípravu periodického evropského výzkumu obětí trestné činnosti, iniciovaného EUROSTATEM.

V roce 2008 byl Radou vlády pro výzkum a vývoj ČR schválen v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb. účelově financovaný (ministerstvem spravedlnosti) výzkumný program nazvaný „**Společnost, sankční politika, kriminalita**“, jehož řešení probíhá v letech 2008-2011. Současně byly řešeny další úkoly v rámci Střednědobého plánu výzkumné činnosti IKSP na léta 2008-2011. Z projektů, obsažených v uvedeném programu a střednědobém plánu již byly v roce 2010 dokončeny následující úkoly:

1. Výzkum uplatnění mediace v trestní justici I. a II.
2. Analýza trendů kriminality a vývoje latentní kriminality
3. Praxe v oblasti rozhodování o nařízení ústavní a uložení ochranné výchovy
4. Výzkum příčin komerčního sexuálního zneužívání dětí
5. Analýza možnosti využívání náhradních opatření za vazbu ve větším rozsahu než podle stávající právní úpravy, zejména pokud jde o možnost využít tzv. elektronické sledování jako náhradní opatření za vazbu mladistvého
6. Výzkum a analýza závažných forem trestné činnosti: dílčí úkoly
 - Český organizovaný zločin v mezinárodním kontextu
 - Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky
 - Sexuální vykořisťování jako forma závažné organizované kriminality
 - Účinnost právních nástrojů proti organizované kriminalitě a možnosti jejich zlepšení (použití agenta)
 - Kriminální kariéra pachatelů drogové kriminality
7. Pilotážní průzkum k potenciálním klientům pro detenční ústav

Díky přidělení tzv. institucionálních prostředků od Ministerstva vnitra mohly být mimo jiné financovány čtyři omnibusová reprezentativní šetření a dva rozsáhlejší průzkumy veřejného mínění.

Omnibusová šetření:

Názory občanů na organizovaný zločin

Názory občanů na korupci ve státní správě

Názory na oblast tzv. duševního vlastnictví

Výzkum viktimizace obyvatel ČR

Rozsáhlejší šetření:

Názory mladých lidí na kriminalitu

Názory občanů na drogovou problematiku (

Nad rámec Střednědobého plánu bylo v roce 2010 zahájeno řešení dvou výzkumných úkolů:

- Vybrané aspekty drogové problematiky z pohledu občanů (ve spolupráci s Úřadem vlády ČR – Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti)
- Současná situace v oblasti extremistických hnutí v ČR s důrazem na jejich potenciální podporu u mladistvých a na šíření extremistických ideologických obsahů po Internetu (jedná se o úkol řešený na základě *veřejné zakázky v rámci Programu bezpečnostního výzkumu, identifikační kód VG20102012012*).

Nad rámec Střednědobého plánu byly v roce 2010 realizovány i některé mimořádné úkoly, opírající se o výsledky krátkodobých výzkumných šetření, např. Analýza k příčinám počtu vězněných osob a možnosti jeho redukce a k diferenciaci ve vězeňství, Informace o detenčních ústavech, Podklady pro řešení problematiky zřízení databáze sexuálních delikventů, Podklady ke zprávě o hodnocení a plnění úkolů Národní strategie násilí na dětech, dále pak pravidelné zpracování připomínek ke Zprávě o bezpečnostní situaci v ČR.

Pracovníci IKSP **prezentovali výsledky výzkumu** na mezinárodních i čs. konferencích a seminářích, například každoročně na konferencích Evropské kriminologické společnosti, Symposiu u příležitosti udělení Stockholmské ceny za kriminologii, dále na Kongresu Světové kriminologické společnosti, na konferenci Mezinárodního vědeckého a odborného poradního výboru OSN v Courmayeuru v Itálii, na Konferenci o organizovaném zločinu ve Frankfurtu nad Mohanem, na pravidelných metodologických seminářích k problematice prognózování kriminality pořádaných Akademií policejního sboru v Bratislavě. V České republice prezentují pracovníci IKSP pravidelně výsledky výzkumů na Republikovém výboru pro prevenci kriminality, na seminářích sekce sociální patologie Masarykovy české sociologické společnosti a dalších akcích. IKSP přistoupil k pořádání vlastních odborných seminářů; v roce 2010 tak byl uspořádán seminář k výsledkům výzkumu mediace.

V roce 2010 byla Institutem s využitím podpory institucionálních prostředků uspořádána k 50. výročí založení institutu dvoudenní mezinárodní odborná konference "Trestní politika, kriminalita a kriminologie: zkušenosti a nové výzvy" ve dnech 16. a 17.9. Konference se zúčastnilo na šedesát předních odborníků z ČR i ze zahraničí. Záštitu nad konferencí převzal ministr spravedlnosti ČR JUDr. Jiří Pospíšil.

B. Výsledky projektů VaV, které jsou prokazatelně úspěšně využívány

Hlavními uživateli výstupů z činnosti IKSP jsou především organizace a instituce resortu spravedlnosti, a jednotliví soudci, státní zástupci, probační úředníci, pracovníci Vězeňské služby. K okruhu dalších uživatelů náleží především meziresortní Republikový výbor pro prevenci kriminality a jeho prostřednictvím orgány a instituce podílející se na realizaci Strategie prevence kriminality, dále resort Ministerstva vnitra, zejména orgány a služby Policie ČR a Policejní akademie ČR, resorty práce a sociálních věcí a školství, vysoké školy v rámci výuky a další. IKSP zajišťuje výzkumnou činnost v rámci různých programů vlády ČR, na jejichž realizaci se podílí resort spravedlnosti. Institut se rovněž obsahově podílí na doškolování a přípravě pracovníků justičních orgánů v rámci spolupráce s Justiční akademií. Dále spolupracuje při výuce kriminologie s právními fakultami v Praze, v Plzni a s Policejní akademií ČR. Podílí se také na přípravě odborných pracovníků v sociální oblasti ve spolupráci s FF UK, FSV UK, MPSV ČR a vyššími odbornými školami.

V oblasti mezinárodních vztahů je IKSP je pravidelně pověřován vypracováváním podkladů, informací a zpráv k vývoji kriminality, k trestní politice apod., vyžadovaných od ČR orgány OSN, Evropské Unie a Rady Evropy, případně dalšími evropskými mezivládními i nevládními organizacemi.

Výsledky výzkumné činnosti IKSP byly využity v legislativě, např. při zavádění alternativních trestů a sankcí do trestního zákonodárství, byly využity jako podklady pro přípravu nového trestního zákona a jsou využívány také v současné době při přípravě zákona o prevenci. Promítly se opakovaně do tvorby Strategie prevence kriminality. Výsledky dlouhodobého výzkumu organizovaného zločinu byly uplatněny v Koncepti boje proti organizovanému zločinu; poznatky z výzkumu obchodování se ženami byly uplatněny při tvorbě modelu pomoci obětem obchodování; obdobně byly využity výsledky výzkumů v oblasti drogové problematiky; výzkumu loupeží; výzkumu ekonomické kriminality; výzkumu různých forem domácího násilí; výzkumu trestné činnosti policistů zpracovaného na přímé zadání MV ČR; opakované výzkumy latentní kriminality a trestné činnosti mládeže; pravidelné výzkumy k prevenci kriminality. IKSP realizuje metodickou pomoc městům zařazeným do programu prevence kriminality atd.. Výsledky výzkumů IKSP se pravidelně promítají do každoroční Zprávy o bezpečnostní situaci v ČR a do Zprávy o plnění Strategie prevence kriminality v ČR..

C. Výzkumný tým

Výzkumný tým IKSP tvoří 18 výzkumných pracovníků, naplňujících stanovený počet 18 míst z celkového počtu systemizovaných 24 pracovníků. Výzkumný tým je proporcionálně

složen z právníků, sociologů, psychologů a dalších specialistů (v současné době jej tvoří celkem 7 právníků, 6 sociologů, 4 psychologové, 1 speciální pedagog).

Všichni výzkumní pracovníci mají VŠ vzdělání, 5 pracovníků má vědeckou hodnost CSc., dva PhD., žen je 8, mužů 10. Věková struktura dává předpoklad přirozené věkové obměny.

Pracovníci IKSP pracují v konkrétních týmech, ustavovaných k řešení jednotlivých výzkumných projektů. Týmy jsou sestavovány pod vedením zkušených výzkumných pracovníků a jejich složení vychází vždy z charakteru daného výzkumného úkolu. Podle potřeby a možností jsou týmy doplňovány externími odborníky na základě dohod. Externí odborníci jsou stabilně využíváni jako oponenti výzkumných zpráv z ukončených výzkumných projektů.

D. Partneři v oblasti výzkumu a vývoje

Mezinárodní vazby a vztahy, které zabezpečuje IKSP :

IKSP je členem:

Mezinárodní kriminologické společnosti (SIC);

Mezinárodní společnosti pro trestní právo (AIDP), kde současně zabezpečuje činnost sekretariátu Národní skupiny AIDP;

Mezinárodní viktimologické společnosti (WSV)

Evropské sítě prevence kriminality (EUCPN – síť je vytvořena rozhodnutím Evropské Unie;

IKSP je tzv. kontaktním místem pro výzkum problematiky prevence v ČR);

ISPAC (International Scientific and Professional Advisory Council of UN – stálý poradní orgán United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme);

IKSP dále trvale spolupracuje s dalšími odbornými mezinárodními a zahraničními institucemi a organizacemi (HEUNI – Evropský institut pro prevenci a kontrolu kriminality při OSN, UNICRI – Meziregionální institut OSN pro výzkum kriminality a justice; plní úlohu národního korespondenta pro projekt Evropské komise European Standards for Defining and Registering Crime Types, spolupracuje s Evropskou kriminologickou společností, udržuje partnerské vztahy s řadou dalších zahraničních národních odborných pracovišť – např. s Universitou Tilburg, Bratislavskou vysokou školou práva, Policejní akademií SR atd.).

Pokud jde o národní instituce, dlouhodobými partnery IKSP jsou Policejní akademie ČR, právnické fakulty (PF UK v Praze, PF ZČU v Plzni, PF MU v Brně), Filosofická fakulta a FSV UK v Praze a další vysoké školy. V rámci resortu spravedlnosti jsou jeho partnery Justiční akademie, Probační a mediační služba a Vězeňská služba ČR. IKSP také spolupracuje s výzkumnými pracovníky zařazenými do Institutu vzdělávání Vězeňské služby ČR.

Významné postavení má IKSP jako expertní pracoviště Republikového výboru pro prevenci kriminality.

Individuální členství pracovníků se realizuje v:

Evropské kriminologické společnosti (ESC- European Criminological Society)
European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics
British Association for the Study and Prevention of Child Abuse and Neglect
Pracovní skupině Evropské kriminologické společnosti „European Research Group on Crime, Ethics and Social Philosophy (ERCES)“,
International Editorial Board of On-line Quarterly Review of Crime, Ethics and Social Philosophy
The Colloquium Group on Cross-border Crime in Europe
Meziresortní pracovní skupině zaměřené na vypracování Národního akčního plánu strategie prevence násilí na dětech 2008-2018
Masarykově české sociologické společnosti
Českomoravské psychologické společnosti
Asociaci forenzních psychologů
Řídícím výboru Národní skupiny Mezinárodní společnosti pro trestní právo (AIDP)
Grémium Jednoty českých právníků
Radě pro probaci a mediaci
Národním monitorovacím střediska pro drogy a drogové závislosti;

E. Akademická pověst

Výzkumnou činnost IKSP lze specifikovat jako společenskovední kriminologický výzkum zaměřený na vytváření, udržování a aktualizaci poznatkové základny o stavu a vývoji kriminality, sociální patologie a trestní politiky v ČR, na zpřístupňování aktuálních relevantních empirických i teoretických poznatků ze zahraničí a na rozvoj oboru kriminologie.

Specifické postavení IKSP je dáno skutečností, že Institut je jediným specializovaným pracovištěm v ČR, které soustavně rozvíjí kriminologický výzkum, a to včetně evaluačních výzkumů opatření a programů na snižování kriminality. Jiné organizace a instituce do oblasti, kterou výzkumně pokrývá IKSP, zasahují pouze v jednotlivých specifických případech či okrajově. Poznatková a teoretická báze, vytvářená IKSP, je proto v současné době nezastupitelná a je poskytována jak orgánům státní správy, tak akademické obci pro výuku kriminologie na vysokých školách, případně sociální práce a příbuzných oborů na vysokých a specializovaných středních školách. Obdobně pro zahraniční výzkumná pracoviště a mezinárodní vládní i nevládní organizace je IKSP obvyklým partnerem pro získávání relevantních výzkumných poznatků o stavu a vývoji kriminality a souvisejících jevů v ČR, které jsou z hlediska zájmu mezinárodní odborné veřejnosti i mezinárodních organizací o vývoj a charakter kriminality velmi žádané.

Uvedené skutečnosti zakládají dobrou akademickou pověst IKSP a jeho odbornou autoritu v oboru. Ke zvyšování odborné úrovně a k dobré akademické pověsti přispívá také Vědecká rada IKSP, složená z jedenácti předních odborníků z oblasti teorie i praxe včetně

zahraničních. Předsedou VR je člen Ústavního soudu prof. Jan Musil, v radě jsou zastoupeni pracovníci Nejvyššího soudu, Nejvyššího státního zastupitelství, právnických fakult, Akademie věd a další.

F. Významné technické vybavení

Vzhledem k charakteru kriminologického výzkumu, který rozvíjí IKSP a který lze charakterizovat jako humanitní společenskovědní výzkum, nevyžaduje tento druh výzkumné práce nákladné technické vybavení. Podmínkou je pouze kvalitní vybavení odpovídající výpočetní technikou a potřebným softwarem a dále kopírovací technikou.

3. Strategie rozvoje výzkumné organizace (cíle, oblasti, zamýšlené projekty, rozvoj infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů)

Hlavní obsahové směry výzkumu budou v letech 2010-2015 nadále zaměřeny na čtyři základní oblasti:

1. Potřeby společnosti v oblasti trestní a sankční politiky a z nich vyplývající podněty pro změny v trestním zákonodárství, pro zvýšení vymahatelnosti práva, ke zdokonalení sankčního systému; tyto podněty budou zjišťovány zejména prostřednictvím zkoumání a ověřování účinnosti vybraných nových institutů trestního práva hmotného i procesního, efektivity justice a vězeňství, zkoumáním postojů veřejnosti k trestní politice, strachu z kriminality a penologického výzkumu;
2. Závažné formy trestné činnosti představující významná bezpečnostní rizika pro stát (organizovaný zločin, korupce, ekonomická kriminalita, interetnické konflikty, migrace, extremismus, kriminalita a sociální patologie spojená s drogami) včetně rizik plynoucích z otevírání společnosti a jevů souvisejících z globalizací;
3. Vývojové trendy kriminality, jejích vybraných forem a s ní souvisejících sociálně patologických jevů, pachatelů a obětí trestné činnosti;
4. Možnosti a metody prevence, ověřování účinnosti preventivních programů a postupů.

V současné době je ke schválení připraven **nový Střednědobý plán výzkumných úkolů IKSP na období let 2012-2015**, který vychází z této Koncepce a konkrétně ji promítá do formulace hlavních výzkumných úkolů, resp. projektů formulovaných následovně podle

uvedených čtyř oblastí, doplněných o penologický výzkum pro potřeby vězeňství:

1. TRESTNÍ POLITIKA A JUSTICE

- Teoretické a trestněpolitické aspekty reformy trestního práva v oblasti trestních sankcí
- Zkrácené formy trestního řízení - možnosti a limity
- Problematika ukládání trestu za souběh trestné činnosti

2. ZÁVAŽNÁ TRESTNÁ ČINNOST

- Současná situace v oblasti extremistických hnutí v ČR s důrazem na jejich potenciální podporu u mladistvých a na šíření extremistických ideologických obsahů po Internetu (*již schválený a řešený účelově financovaný projekt zařazený do Programu bezpečnostního výzkumu*)
- Odhalování a postih drogové kriminality po přijetí trestního zákoníku
- Sexuální kriminalita - sexuálně motivované kriminální jednání s komponentou násilí a reakce státu na ni (trestná činnost, delikty a pachatelé)

3. TRENDY KRIMINALITY

- Vývoj kriminality v ČR – každoroční sledování a analýza (včetně sledování vývoje organizovaného zločinu a dalších forem závažné kriminality, skladby pachatelů, obětí atd.)
- Nové jevy v násilné kriminalitě včetně domácího násilí

4. PREVENCE

- Kriminální kariéra mladistvých, nové jevy v kriminalitě mladistvých, uplatňování Systému včasné intervence
- Regionální rozložení a podmíněnost kriminality, problematika a výskyt tzv. hot-spots

5. PENOLOGICKÝ VÝZKUM

- Analýza změn struktury vězeňské populace a možností uplatnění ve výkonu trestu odnětí svobody určitých způsobů vnitřní diferenciací vězněných osob
- Nebezpečnost a násilí ve výkonu trestu a vazby

Komentář:

Prvním ze základních směrů Koncepce výzkumu a vývoje je zkoumání kriminální politiky, což zahrnuje politiku trestní, sankční i bezpečnostní a ověřování reálné účinnosti právních a dalších prostředků, které jsou přijímány v rámci kriminální politiky ke kontrole a omezování kriminality a dalších sociálně patologických jevů. Kriminální politika se zaměřuje na zločinnost jednak jako na hromadný jev (jeho společenské, ekonomické, morální, politické apod. důsledky), jednak jako na individuální sociálně patologické jednání. Opatření proti zločinnosti proto zahrnují širokou škálu přístupů a postupů, od systémových,

legislativních, organizačních až po individuální treatment. Poznatky z empirického zkoumání účinnosti vybraných opatření proti kriminalitě by měly být významným přínosem pro vytváření a provádění kriminální politiky (příspěť k účelné alokaci společenských zdrojů včetně finančních a personálních, snížení „cost of crime“, tedy nákladů na potlačování zločinnosti, snížení škod, atd).

Tento směr je základní součástí výzkumné činnosti IKSP a reaguje potřeby praktického formulování nástrojů sankční politiky a ověřování jejich účinnosti. Toto téma je zvláště aktuální po přijetí nového trestního zákoníku, který s platností od 1.1.2010 přinesl významné změny. Konkrétní výzkumné projekty se proto zaměří na ověřování aplikace a dopadů nového trestního zákoníku v praxi u jeho vybraných institutů a také na problémy trestního řízení, s cílem poskytnout poznatky pro přípravu nového trestního řádu. Předmětem pozornosti bude také dopad uplatňování nového trestního zákoníku ve vězeňství jak pokud jde o skladbu vězeňské populace, tak o zacházení s pachateli trestných činů, zejména z hlediska možností jejich resocializace, která je zásadní penologickou otázkou, i klíčovým problémem českého vězeňství. Z tohoto hlediska je v návrhu nového střednědobého plánu výzkumné činnosti vyčleněn penologický výzkum jako samostatná oblast.

Na získání specifických poznatků významných pro oblast vnitřního pořádku a bezpečnosti a pro formulování bezpečnostní politiky budou zaměřeny výzkumy závažných forem trestné činnosti. Strukturální změny kriminality vyžadují hlubší poznání některých závažných druhů kriminality, které svým rozsahem a společenskou škodlivostí zvyšují bezpečnostní rizika pro stát (extremismus, trestná činnost související s drogami, organizovaný zločin a pod.).

Dalším základním obsahovým směrem koncepce výzkumu v IKSP bude etiologie a fenomenologie kriminality a to zejména s akcentem na studium trendů vývoje kriminality v ČR v současném období dynamického sociálního a ekonomického pohybu a se zaměřením na prognózování možných změn a nových forem zločinnosti v mezinárodním kontextu. Specifická pozornost bude věnována viktimologickým otázkám a projevům a charakteru různých forem domácího násilí.

Některé sociálně nežádoucí jevy jako jsou např. interetnické konflikty, šíření drogové subkultury, oslabování funkce rodiny a problémy při vytváření hodnotového systému a vzorců chování mladé generace, predelikvence dětí a mládeže, jsou často významným faktorem v etiologii trestné činnosti. Výzkum bude proto zaměřen i na hlubší poznání společenské podmíněnosti těchto jevů a na možnosti jejich korigování nebo eliminace.

Důraz bude kladen též na výzkum možností preventivních postupů a opatření i na zkoumání účinnosti uplatňovaných programů a postupů prevence s cílem akcentovat prevenci jako stabilní a efektivní nástroj kontroly kriminality. Tento výzkum bude směřovat k dodávání podnětů pro vytváření legislativního prostředí pro preventivní aktivity, ke sledování,

vyhodnocování a navrhování vhodných metod a technik preventivní práce, na soustavnou pomoc při odborné přípravě pracovníků působících v oblasti prevence kriminality a s ní souvisejících jevů, na průběžné monitorování stupně úspěšnosti vybraných preventivních programů (zejména v součinnosti s RVPPK). V nejbližších letech se soustředí zejména na posouzení projektu Systému včasné intervence. Za významné z hlediska prevence i trendů kriminality považujeme též problematiku regionálního rozložení kriminality a příčin lokálních a regionálních diferencí.

Návrh nového Střednědobého plánu bere v úvahu úkoly, obsažené v následujících dokumentech:

Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2012

Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011-2014.

Priority a postupy MS ČR při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2011. *(zejména vyhodnotit stav a navrhnout možnosti sledování ukazatelů problematiky násilí na ženách).*

Předpokládá se rovněž promítnutí výzkumných úkolů Střednědobého plánu do připravované Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012-2015.

K realizaci těchto základních obsahových směrů výzkumu bude rozhodující udržet vysokou kvalifikaci a motivaci výzkumných pracovníků, zajistit stabilizaci i doplňování týmu výzkumných pracovníků, zajistit - a to i s určitou střednědobou perspektivou – financování výzkumných projektů, rozšířit mezinárodní spolupráci a zkvalitnit zpřístupňování získaných poznatků odborné veřejnosti a decizním orgánům. K tomu se předpokládá prioritní využívání institucionálních prostředků.

Pro potřeby seznamování odborné veřejnosti s poznatky, doporučeními a teoretickými závěry, které vycházejí z vědecké činnosti Institutu, počítá Koncepte i nadále s vydáváním vlastních odborných publikací v edici IKSP. V řadě Studie jsou publikovány výsledky výzkumů IKSP na základě výsledku odborné externí oponentury, v řadě Prameny pak vycházejí překlady zahraničních právních norem, mezinárodních dokumentů a dalších významných právních a kriminologických materiálů. Publikace jsou podle schváleného rozdělovníku poskytovány uživatelům odborné činnosti IKSP z resortů spravedlnosti a vnitra, knihovnám právnických fakult a odborným knihovnám. Kromě toho jsou k dispozici v elektronické verzi na internetových stránkách **www.kriminologie.cz**. Institucionální prostředky budou použity také na zvýšení nákladu vydávaných publikací a tím k rozšíření okruhu stálých příjemců o další organizační složky a instituce, např. více pracovišť Policie ČR, pracoviště Probační a mediační služby, nižší stupně soudů a státních zastupitelství, věznice atd. S využitím institucionálních prostředků se též počítá na zkvalitnění funkce

webových stránek IKSP, aby ve větší míře přinášely kromě informací vážících se na činnost IKSP také širší informace z oboru kriminologie a oborů souvisejících.

Významné je také napojení na odborné zahraniční databáze, urychlující a usnadňující přístup k vědeckým informacím.

Pro rozvoj oboru a instituce a pro zpřístupňování poznatků pro odbornou veřejnost je podstatná činnost odborné resortní knihovny, která byla v roce 2009 převedena z IKSP na Ministerstvo spravedlnosti ČR. IKSP s knihovnou spolupracuje ve formě odborného dohledu nad doplňováním a údržbou knižního a časopiseckého fondu a zkvalitňováním služeb veřejnosti.

Výzkumné poznatky budou kromě toho nadále publikovány v odborných recenzovaných periodikách (Kriminalistika, Trestněprávní revue apod.) včetně zahraničních.

4. Využití institucionální podpory

Institucionální prostředky budou v souladu s touto Konceptí použity zejména na :

- a) stabilizaci a dalšímu zkvalitňování výzkumného týmu pracovníků IKSP jak pokud jde o zajištění generační obměny a toho, aby za odcházející výzkumné pracovníky bylo možné motivovat k výzkumné práci mladší perspektivní pracovníky (při respektování nařízení vlády 564/206 Sb. o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě), tak k zabezpečení odborného růstu pracovníků. Zajištění další kvalitní přípravy výzkumných pracovníků je zvláště významné z toho důvodu, že v ČR není přednášena kriminologie jako samostatný obor a proto je obvykle nutné zajistit až v rámci pracovního poměru další vzdělávání nových pracovníků k doplnění nezbytných znalostí také v souvisejících oborech kromě jejich hlavní kvalifikace,
- b) zajištění širší spolupráce s externími odborníky vzhledem k širší, náročnosti a specifikům zkoumaných jevů,
- c) zajištění finančně náročných výzkumných projektů vyžadujících rozsáhlejší terénní šetření (IKSP nemůže udržovat vlastní tazatelskou síť, proto je třeba terénní fáze rozsáhlých výzkumů řešit nákupem u renomovaných tazatelských agentur)
- d) zkvalitnění a rozšíření vlastní publikační činnosti a zpřístupnění výzkumných výsledků širšímu okruhu uživatelů,
- e) pořádání odborných seminářů k ukončeným výzkumným projektům,
- f) rozšíření mezinárodní spolupráce, prohloubení výměny poznatků, jejich prezentace a schopnosti podílet se na společných projektech,
- g) udržování technického vybavení IKSP nezbytnou výpočetní technikou a softwarem na úrovni odpovídající potřebám výzkumu a zpracování výsledků.

5. Očekávaný přínos institucionální podpory

Realizace Koncepce rozvoje výzkumné organizace s využitím institucionálních prostředků přispěje k následujícím cílům:

- Ochraně občanů proti kriminalitě, protispolečenskému jednání a sociopatologickým jevům,
- hlubšímu poznání problematiky kriminality a sociálně patologických jevů v širším sociálním kontextu, které je předpokladem pro analýzu reálné účinnosti trestní a sankční politiky,
- formulaci doporučení k tvorbě kontrolních, represivních a preventivních opatření vůči kriminalitě a sociální patologii jako jednomu z jevů negativně ovlivňujících bezpečnost občanů a jejich důvěru ve schopnosti státu těmto jevům účinně čelit,
- získání a zpřístupnění aktuálních poznatků významných pro práci orgánů činných v trestním řízení a organizací zapojených do systému prevence v ČR a ke zvýšení výkonu justice a vězeňství,
- formulaci námětů k rychlejšímu přizpůsobení trestního práva v ČR evropským a světovým standardům a legislativních doporučení k usnadnění postihu závažných a nových forem kriminality,
- poskytování poznatků pro přípravu a uplatňování bezpečnostní politiky,
- formulaci možných opatření ke zdokonalení trestní justice a trestní legislativy v ČR,
- návrhu možných opatření k řešení problémů ve vězeňství,
- ověřování a zvyšování účinnosti preventivních programů a opatření,
- teoretické syntéze a prezentaci právních, kriminologických a penologických poznatků,
- širšímu zapojení kriminologického výzkumu v ČR do mezinárodní odborné spolupráce a výměny poznatků,
- přiměřené podpoře orientovaného základního výzkumu zaměřeného na rozvoj oboru trestního práva, kriminologie a penologie.